

SZEKELY-UDVARHELY

1848-AS FUGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY UJSÁG

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán
küldve: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér.
Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk-
és kliring 10,489. sz. — — — Helyközi telefon 15. sz.
Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendőek.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

BETEGH PAI

LAPTULAJDOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca
31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendők.
Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szögig
szávanként 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet cse-
8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyílt-tér sora 1 korona

Tiszáék merényleteinek „A végső kétségbeesés.” méltó betetőzése.

A választói javaslat érdemleges kritikája.

A „Székely-Udvarhely” eredeti közleménye.

V.

Jogfosztást előidéző rendelkezése különben a javaslatnak a 13. §. 6-ik kezdése is, amikor kimondja, hogy a részegség miatt két év alatt két ízben elítélt egyén elveszti szavazatjogát.

Távol áll tőlünk az, hogy az alkoholisták védelmére kívánnánk kelni és a részegséget erénynek kívánnánk feltüntetni, de amidőn tapasztaljuk, hogy a közigazgatási ügyek egy ezredrészében sem eredményes a jogorvoslat; a midőn tudjuk, hogy az idős szolgabírák által hozott határozat ellen használt felebbezést fiatal joggyakornokok bírálják felül és készítik el arra a másodfoku határozatot, tekintve, hogy az alispánok a működésük tág terére tekintettel még a legszorgalmasabb és lelkiismeretesebb munka mellett sem lehetnek képesek rá, — alaposan kell aggódnni attól, hogy e révén is igen sok független érzelmű egyén fog elesni az anélkül is nehezen beigazolható választójogosultságától.

A sok kivetni való rendelkezés mellett azonban van egy olyan rendelkezése is a 18. §. 2-ik bekezdésében a javaslatnak, amely rendelkezésért, ha az tényleg komoly volna és komolyan végre is hajthatna, a mai munkapárt egyetlen tagja sem lenne megválasztható.

A javaslat kimondja ugyanis, hogy az, aki a kormánytól tilosan közbejár, képviselővé nem választható. Tekintve pedig, hogy a kormány mai pártját csakis a tilos közbenjárások sikerének biztosítása mellett képes összetartani; tekintve, hogy egyes kinevezések stb. a tilos közbenjárások eltagadhatatlan eredményei, úgy hisszük, alig akad egy munkapárti képviselő, aki ily közbenjárástól mentesnek nyilvánítható.

Sajnos, ez a rendelkezés törvényerőre emelkedés esetén sem lenne végrehajtva, legalább az érzik ki a javaslatból akkor, amidőn nem mondja ki, hogy a miniszternél közbenjáró képviselő nevét és közbenjárásának okát, na meg annak eredményét, az illető miniszter akasztás terhe alatt köteles a „Budapesti Közlöny” után nyilvánosságra hozni.

A javaslat szerint az összeírás és a választás szavazó körönként történik és ezen szavazóköröket a törvényhatóság állapítja ugyan meg, de a miniszter dönti el annak helyességét akkor is, ha senki sem élt volna ellene felebbezéssel.

OLVASSUK

és terjesszük a függetlenségi lapokat, ezek védik jogainkat, küzdenek a házáért!

Székely Ferenc volt igazságügy-miniszter a maga nyílt lemondó levelében többek közt azt a sokatmondó kijelentést teszi, hogy: „Csak a végső kétségbeesés hajthatja ezt a népet uralkodó háza ellen s a történet folyamán sohasem az uralkodóház volt az, amely ezt a kétségbeesést maga ellen felidézte.”

Mily magas allűrökben mozgó s mily művészi hangzó önámítás ez, a történelmi kiáltó igazságok semmibenvételével, sőt agyonfalzifikálásával, — csengő-bongó szép hegedűszóban, a magyar nép végső kétségbeesésének küszöbén. Ennek a nemzeti kétségbeesésnek persze — Székely Ferenc szerint — oka lehet bármi más, így p. o. a sóhivatal vagy az utszéli kereszt, sőt okozói lehetnek a szíami ikrek is, de valamint a történet folyamán soha sem volt, úgy ma sem oka a magyar nép és a magyar haza kétségbeesítő nyomorának és kiáltó sérelmének az uralkodóház.

Ha ezeket a szavakat nem egy olyan ember mondáná, aki Magyarországnak a koronaügyésze és igazságügy-minisztere volt, egyszerűen be tudnók ezt az abszurdum elszólást az ő műveltsége, tudományos előkészítettsége fogyatékosságának s a történelmi ismeretek terén való analfabétaságnak; így azonban, vagy sajtóhibával, vagy otromba tévedéssel, előkelő szószátyárkodással s legfelsőbb kegyért esengő józanészellenes visszakinálkozó kuvaszfülentéssel lehet csupán dolgunk.

A kegyelmes Ur úgy látszik, még nem adott föl minden reménnyel, hogy az uralkodó kegyeibe, mint virklícher Miniszter egy közel jövőben visszarmánkodhatja (előtte mindennél becsebb és drágább) Önmagát. Am tesék, ha jól esik! de ne ilyen módon, amely fölött még egy jól nevelt IV-ik elemi osztályos magyar tanulógyereknek is, tudományos alapokra fektetett joga és erkölcsi kötelessége megbotránkozni.

Nem akarjuk elhinni, hogy Székely Ferenc kegyelmes ur — méltó kegyelettel és elismeréssel ne tudna viselkedni azoknak a magyar haza és magyar nemzet életfontartásának és létérdekeinek oltalmazásában 1526. óta mind a mai napig elvérzett, hősi halált halt és martír kinokat szenvedett magyar hazafiaknak a halhatatlan emléke iránt, akiket azért, mert hazájokat jobban szerették és többre becsülték, mint önmagukat és a bécsi kegyet legázolt, verbetiport s az élők sorából kigyilkolt az „uralkodóház” az általa felidézett hazafiúi kétségbeesés élethalál harcában.

Ne méltóztassék ezeknek a történelmi tényeknek elhomályosításán buz-

gunkodni, — kegyelmes uram! Hiszen azért, ha nem vetközi is le ennyire a maga tudományos készültsgű emberi méltóságát: mint nyugalomba vonuló miniszter épugy megkapja a maga miniszteri busás nyugdíját.

Ő Felsége „az uralkodóház jelenlegi feje” sokkal fennköltebb és emberiesebb gondolkozásu uralkodó ember annál, semhogy azt követelje egy nyugalomba vonuló minisztertől (szolgájától), hogy ez, mielőtt a „jól kiérdemelt nyugalomba vonulna”, efeletti elkésredésében meggondolatlan és megbotránkoztató hülyeségeket beszéljen, sőt azokat a nagy nyilvánosság előtt sajtó útján is publikálja és ezáltal magát nevetségessé tegye.

Ő Felsége ismeri a történelmet s aligha visszaszegődtet valaha magához egy olyan miniszterviselt embert, aki a históriával és a józáléssal ennyire hadilábon áll!?

Csak tessék nyugalomba vonulni és hallgatni. Nemzetboldogító és honmentő nagy gondjai közepette azonban, szenteljen a kegyelmes ur néha-néha egy kis időt a história tanulására is. (Debrecen)

Dr Király Péter.

Romániai szökött katona Székelyudvarhelyt.

(Saj. tud.) Diplomáciai tárgyalásra alkalmat adó fogást csinált e hó 25-én délelőtt a szentegyházaskfalvi csendőrőrs járőre, melynek tagjai: Dobos József őrmester és Czíkó Miklós csendőr volt.

A vargyasi csárda mellett egy gyanús alakot fedezett fel a csendőrségi járőr. Érdeklődni kezdettek iránta és kérdőre vonták az ipsét.

E közben kint, hogy az illetőt Bony Vaszilie-nek hívják, 21 éves, galaci illetőségű és a román király VII. számú szejek-rész ezredéhez tartozó katonaszökevény.

Az oláh katona — állítása szerint — még 1912. évi december 12-én megszökött ezredétől és pedig azért, mert a háborútól félt. Azóta Háromszék- és Udvarhelyvármegyék erdős havasain tartózkodott.

A szentegyházaskfalvi csendőrőrsről beszállították Székelyudvarhelyre, a csendőrségi szakaszpáncsnokságra. Itt aztán Reschner Győző csendőrhadnagy, szakaszpáncsnok azonnal intézkedett és a legközelebbi hadtestpáncsnoksághoz, tehát Nagyszebenbe kísértette.

A XII. hadtestpáncsnokság megejtén az előírt vizsgálatot: Bony Vasziliet visszaküldötte Székelyudvarhelyre, hol aztán az udvarhelyi járás szolgabírói hivatalánál hosszú jegyzőkönyvet vettek fel vele és átadták a hadkiegészítő páncsnokságnak. Innen aztán ismét visszakísérték a hadtestpáncsnoksághoz Nagyszebenbe.

Lukácsffy József tb. főszolgabíró hallgatta ki e hó 27-én a katonaszökevényt. Azonban semmi igazolványa nincs és így most diplomáciai uton kell majd megállapítani, hogy Vaszilie tényleg az-e, akinek ő magát állítja s vajjon szabadon bocsátható-e?

Rövid séták a városi költségvetés körül.

Irtá: Szabó József szabó, városi képviselő.

IV.

Ingatlanok jövedelme.

A község tulajdonát képező ingatlanok jövedelménél, a harmadik tétel az a kert, melyet a katonaság bír. Azonban nem épen erről a kertről lehet szó, mert ha a költségvetést olvassuk, bámulattal kell lássuk: mit bir a katonaság és hogyan?

Első helyen említem az Olajos-féle és egy más műkertet az összes épületekkel együtt, majd a katonai gyakorlótér, a katonai kórházat, a hadkiegészítőt, laktanyát melléképületeivel, barákakat, szóval egy egész városrészt palotákkal beépítve és pár olyan kertet, melyért a mostani viszonyokhoz mérten, ha házhelyeknek eladnók, négyszög ölenként 30—40 koronát kapnánk.

Igaz, elődeink azzal a számítással vették meg e területeket, hogy kaszárnnyát építenek rá, ha még vagy két századot ide helyeznének, vagyis a folyton vándorló ezred központját Székelyudvarhelyt telepítenék meg. Azonban ez — úgy látszik — jámbor ohajtás marad. Hiába lett még Kállay Tamásból is munkapárti képviselő. Itt csak rontani tudják a forgalmat, de emelni — csupán az adót képesek.

Én a magam részéről különben a katonaságot nem tartom oly rendkívül nagy hasznót hajtó valaminek, amint azt nálunk igen sok városi képviselőtársam is gondolja. A polgárság általánosabb részének vajmi kevés haszna van belőle; leszámítva a mézsáros- és korecsmárosokat... (Cikkirónak e nézetét nem osztjuk, mert a baka mindig motoz, jön-megy s úgy a hazuról hozott, küldött pénzeszkéjét, mint az itt kapott összegeket elkölti. Viszont a hozzá tartozók többször meglátogatják s akkor még a cikkirótól is vásárolhatnak egyet-mást. Szerk.)

Elismert dolog, hogy szemszéd falvaink nem tudnak annyit termelni, avagy talán nincs is annyi helyük, hogy gabonával, zöldséggel, tejfel és hussal, szóval élelmiszerekkel a város közönségét ellássák. Ez többször nyilvános panasz tárgyát is képezte. Emiatt akkora drágaság van, hogy Budapesten olcsóbban lehet megélni.

Má most, ha ide hoznának 7—800 embert, akkor mi lesz velünk? A drágasági pótlék kérése állandósul és a városi szegényebb iparosok kivándorolnak. A kofák pedig majd az urinőket, ha valamit olcsón kérnek, nem csak alaposan összeszidják, de még meg is verhetik. Egy haszon még lehet: olcsóbb és több lesz a cseléd.

No, de ez csak az én véleményem, a mit a szászoktól tanultam és ami a latba nem igen sokat nyom. Nekem nem is volt és nincs szándékom ezek ellen agitálni. Csupán arra akartam rá mutatni, hogy azokért a fennebb felsorolt helyek- és házakért, a város évente tizennégyezer koronát kap s rá költ (csak a múlt évi állapotot véve) házak és kutak javításáért, szalma, seprő, vizeskártya, az elromlott avagy bacillusos kutak víze helyett borvizért — 8—9 ezer koronát.

Tehát ezért a rengeteg házért, kertekért stb., ami egy felvárost elfoglal, a jövedelem mindössze 5, írva is ötezer koronára tehető. A város maga pedig egy olyan bérházért, a hol a hivatalnokok heringmódra szorongva, a képviselőtestület tagjai pedig az úgynevezett „nagyterem“-be főnállva sem férnek el, — három ezer koronát fizet.

Hol itt az arány, hol a reális számítás, hol a polgármester és hol van a képviselőtestület!...

A többi ingatlanokról, majd a következő cikkben szölok.

Földmivelő ipartársulat Székelyudvarhelyt.

(Saj. tud.) Jó néhány évtized óta áll fenn a „Székelyudvarhelyi Földmivelő Ipartársulat“, mely eleddig temetésekre és más kivonulásokra fektette a főszűt. Ezután már másképpen lesz. Az összetartás érzetének ápolása mellett, majd belépnek tagok a gazdakörbe és a földmívelés terén is igyekeznek közös érdekeiket előbb vinni.

Az ipartársulat mostani elnöke: Szalay Ferenc, ki felesége szűl. Feleki Rebeka közreműködésével, gyönyörű zászlót készített és azt a minap Pál István apát-kanonok, főesperes-plebános a plebánia templomban, ünnepélyesen felszentelte, nagy hatású beszédet tartván a szőlőtől kiindulva, a földmívelésről.

A zászlóra Hermann György festett szépen sikerült arany buzakalász koszorút, valamint ekét és a napot, mint a földmívelés szimbólumait; ugyanitt ragyog a társulat címe: „Székelyudvarhelyi Földmivelő Ipartársulat“ és alatta 1912. A zászló másik oldalán a Jézus szíve kép foglal helyet.

A zászlószentelésre ünnepélyesen vount fel a társulat minden tagja a zászló alatt. Utközben küldöttség hívta a menetbe Frölich Ottóné szűl.

zászlóanyát, ki e tisztelet magára vállalta.

A felszentelt lobogó alatt ismét ünnepélyesen távoztak haza az Isten házából, hol fogadalmat tettek, hogy testvéries egyetértéssel közös mindnyájuk javára működnek.

A kiosztott zászlószegeket a következők váltották meg a felsorolt nagylelkű adományokkal:

Frölich Ottóné zászlóánya 80 K, Ugron János főispán, Szöcs József 30—30 K, Frölich Ottó tanár, Mikes János gróf szombathelyi püspök, Sebesi János dr. alispán, Simó Mátyás városi pénztárnok, Szabó István földbirtokos, Kovács Domokos földbirtokos, nyug. adóellenőr, Szöllősi Sámuel szeszgyáros, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt., Székely Gazdák S övetkezte (Jeszenszky János vezető), Czerják Lajos 20—20 K, Dr. Várentsik Ferenc orsz. képviselő, Gotthárd János polgármester, Szombathely Lajos főkapitány, Soó Domokos polgármester-helyettes, Persián János kereskedő, Csátó Imre kereskedő, Gergely Ilonka, Fábán József gyáros, Becsek Aladár, Sükösd Miklós szállodás, Özv. Heitz Vilmosné kereskedő, Jakab Lajos kovácmester, Fazekas ipartársulat, Bokor István 10—10 K, Pál István apát kanonok, Dr. Ferenczy Béla rendőrfőkapitány, Barcsay Károly kereskedő, özv. Gonda Jenőné, Papp-Zakor József, Zimny Ferenc, Asztalos Ipartársulat, Bokor Domokos, Hancz Sándor szabómester, Barabás Miklós 5—5 K, Gönczi Lajos ref. koll. igazgató 6 K, Szabó Ipartársulat, Orbán Sámuel 4—4 K.

Fogadják a szíves adományozók a Földmivelő Ipartársulat hálás köszönetét.

Színes képek.

Szinte kilépett.

Hajmeresztő esetről számol be Szentkirályról egyik alkalmi tudósítónk. A vármegye kerületi munkapárti elnöke, rettenetes haragra gerjedt, mert a főispáni eszen halhatlan mellőzés érte. Elkövették ugyanis azt a merész tapintatlanságot, hogy nem a főasztalhoz ültették és ezért valóban a megfontolást érdemlő botrányos esetért, rögvést ki akart lépni a munkapártból.

A ravasz mungók azonban tul jártak a bösz-elnök eszen. A mint neszét vették a borzasztó veszedelemnek, a kerület székhelyére fene nagy mungógyűlést hívtak egybe. A hagymás tokány elfogyasztása után, az elnökért küldöttséget menesztettek és meg-

érkezésekor irtózatoss eljenzést csaptak, a sárga-fekete színű lobogót háromszor hajtották meg előtte és több üdvölvést is tettek tiszteletére.

A ki-sé hiu elnököt ez a demonstráció meghatotta s a máskülönb is nagy tudású és különösen kitűnő szónoki hírnek örvendő jeles férfi, 90 perces hosszú beszédet mondott.

... És most ő főzte le a hallgatóságot. A 90 percből másfél percet a választó-jognek minél szélesebb kiterjesztésére, 86 és fél percet pedig — különösen a régi gyakorlatot, szokás-jogot tartva szemelőtt — azt fejtegette, hogy jövőben a vármegye területén adandó díszebédek- és bankettek a megyei nagyságok (köztük első sorban ő), a főasztalnál minő sorrendben telepíttessenek le, hogy később aztán baj ne legyen belőle.

Két perc alatt aztán kinyögte azt is, miután — szerinte — a munkapárt hajója még eléggé nem sülyedt (böcs pocégérhez illően), benne marad továbbra és elnököl' míg az eszem-iszom tart.

Az önzetlen beszéd leirhatatlan zajt keltett, a sárga-fekete zászlónak volt dolga és az üdvölvések ismét rogyásig durrogtak. E közben pedig a derék szál elnök a járás „vitéz“ vezérkari főnökével több ízben cvikipusztit váltott (tábló) s a gyűlés végződött.

Hagymás tokány, cviki-pusztit, sárga-fekete lobogó és üdvölvések!...

Brrrrrr!!! Jó mulatságot! Igyál Samu, még ma többet is vesztesz te!

Nota bene! Az alispán a Firtos-hegyen keresztül vívó és azt átszelő, most épülő vicinális ut, valamint e hegyet a zsákodi tetővel összekötő új vashíd munkálatainak, úgy közigazg., mint mérnöki szempontból leendő felülvizsgálataival lévén elfoglalva, a gyűlésből — lekéselt. Tiszát, Lukácsot és a főispánt sürgönyileg üdvözölték (pénzüke ugy se kerül), de az ezekre szölo válaszok még ismeretlenek...

Büblölölöl.

Irodalom.

Dávid Ferenc képes életrajza.

A reformáció egyik legújabb magyar vezérének, Kolozsvár reformátorának, a lángnyelvű szónoknak, Dávid Ferencnek rövid életképét, a Dávid Ferenc-Egylet megbízásából Pap Domokos főgimnáziumi tanár oly sikeresen irta meg, hogy mindenkinek gyönyörűsége telik benne, ha elolvassa. A könyv bírálói: Kozma Ferenc, Boros György dr. Kelemen Lajos ezeket mondják:

„Bevezetésében áttekintést ad a reformáció magyarországi előzményeiről, s erdélyi fejlődéséről az 1856-iki tordai országgyűlésig, a vallásszabadság elvének kimondásáig s itt tér át Dávid Ferenc élete megrajzolására. A tulajdonképpeni életrajzot nyolc fejezetben adja és külön sikerült végszóval zárja be.

A fejezetben fokról-fokra vezet olvasóját Dávid nyomán az előhaladás útján. Lépcsőről-lepcsőre megérteti, érezteti küzdelmeit, kiemeli jelentőségét s a kor rajzának egy-egy jó és jellegzetes részletével nagy vonásokban a megértésre szerencsés háttér nyújt. Utolsó három fejezetében Dávid tragikus bukását írja meg. Az író tárgyalása érdeklődést kelkötí, szerencsés, népies hangja megnyer. Hőse iránt rokonszenvet ébreszt. Bukását sajnálatni tudja. Mindenben sikerült, jó munka. A Dávid Ferenc Egylet a művet 100 koronával jutalmazta.

Mindenkinek szölo a Dávid Ferenc új életrajza. A művelt közönségnek azért, mert könnyen egy óra alatt, ellehet olvasni, hogy fölfrissítsék és ujjal bővítsék, amit más könyvből olvastak. Ifjaknak és akik keveset olvashatnak, olyan becses tájékozó, amilyenre régóta vágyik mindenki. Itt van hát az idő

és az alkalom, hogy Dávid Ferenc beköltöz-
zék minden házhöz.

Hogy mindenki hozzá juthasson, arról a D. F. Egylet gondoskodott, mert csak 50 fillér, postán küldve 56 fillér a jól kiállított esinos könyv. Az életrajz mellett számos szép kép van, u. m. Dávid Ferenc képe, János Zsigmond fejedelem, Dávid Ferenc a tordai országgyűlésen, Kolozsvár képe a Dávid Ferenc korából, Blaudrata György, Servet Mihály, a kerekő, a dévai vár, a Dávid Ferenc pecsétje és sajátkezű aláírása.

A Dávid Ferenc Egylet reméli, hogy ezt a jó alkalmat mindenki fölhasználja. A megrendelések Kolozsvárra a Dávid Ferenc Egylet címére küldendők.

HIREK.

— Borszéky Soma szobra.

A Budapesten lakó székely ifjuság „Péterfy-asztal” társasága mozgalmat indított, hogy Borszéky Soma nyug. miniszteri osztálytanácsos sírjához Nagyszebenbe a székely nemzet kegyeleme méltó siremléket állítson. A társaság megbízásából Péterfy Tamás kiváló írónk február 2-án Nagyszebenbe utazik az özvegyhez, hogy a család beleegyezését kikérje. Nagynevű szobrászunk: Köllő Miklós sírjához is ez a „Péterfy asztal” társaság állított gyönyörű márványszobor siremléket a budapesti temetőben. Borszéky Somának annyi édes székely fia van, akiket segített, hogy koronánként is már összegyűl a szoborműre való összeg. Borszéky Soma kitűnően sikerült arcképét és életrajzi leírását a „Székely-Udvarhely” következő számában hozni fogjuk.

— **Megbízás.** A vallás- és közoktatásiügyi miniszter Killyéni Endre hosszafalusi állami polgári iskolai igazgatót Csik-, Háromszék-, Udvarhely-, Nagyküküllő-, Hunyad-, Szabolcs-, Fogaras- és Brassóvármegyek összes polgári és felsőnépiskoláinak látogatásával az 1913. évi február 1-től 1914—5 tanév végéig terjedő időre megbízta.

— **A püspök adománya.** Majláth gróf erdélyi püspök jóságos szívét jellemzi az a 10 K-nyi adomány is, amelyet a „Székelyudvarhelyi Földmívelő Ipartársulat” egyik zászlószegének megváltása fejében küldött a társulatnak. A szelíd lelkű, nemes szívű szent Atya adománya, nagy örömet és lelkesedést keltett a Társulat körében.

— **Szabad lyceum.** Vasárnap Dr Imre h Domokos, Udvarhelyvármegye kórházának kiváló tudású igazgató-főorvosa tartott rendkívül érdekes előadást az iparosok szabad lyceumán. A baleseteknél előforduló sérülésekről, az első segélynyújtásról és a sebek gyógyulásáról beszélt népies, könnyen megérthető modorban. Az ilyen és egyáltalán a szabad lyceumi előadások szövegét, érdemes volna néhány ezer olesó füzetkébe foglalva, a közönség között terjeszteni, így marandóvá tenni. A szó elhangzik, az írás megmarad. Egész végig feszült figyelemmel hallgatta a termet zsufolásig megtöltő közönség az előadást és befejezéskor zajos tapsal, lelkes éljenzéssel hálálta meg az érdemes előadó fáradozását. Ugy az előadónak, mint a szavaló iparos ifjunak Gál Imre tanító, bizottsági jegyző mondott köszönetet.

— **Sajtópörök.** A marosvásárhelyi esküdtbírótság Lázár Miklós gróf pártatlan elnöklésével február 3-án kezd meg ez évi ciklusát. E napon Oroszlány Gábor, az „Ellenőr” politikai lap felelős szerkesztőjének-sajtó utján elkövetett rágalmozási ügyét

tárgyalják. Mult év augusztusban, mikor Lukács László miniszterelnök Nagynyeden beszédet tartott és arra a mungók odasereglettek, politikai nézeteinek adva kifejezést, egyik bizottsági tag sérve érezte magát a kiváló újságíró kollégánkat, az esküdtsek elé állítja most. — A következő napon már udvarhelyvármegyei ügy kerül sorra. Osváth Árpád ügyvédjelölt, székelykereszturi lakos áll az esküdtbírótság elé egy régebbi ügy miatt, amely Székelyudvarhelyt már egyszer szakkbíróságilag elintéztet nyert s a melyet aztán a Kuria illetéktelenség miatt megsemmisített és esküdtszékhez utalt. Osváth a „Székelykeresztur” c. lapban Jeddi Tamás földbirtokosról azt állította, hogy a székely kirendeltség és a földmívelésügyi minisztérium félrevezetésével, magának legelő javítás címen jogtalan segélyt eszközölt ki. A segélyt úgy kapta, mint közbirtokosság, holott ilyen Rugonfalván nem létezett. Ez ügyben egy sereg földbirtokos és a székely kirendeltség vezetője: Koós Mihály is tanúnak van megidézve. — Kun László brassói róm. kath. lelkésznek a „Brassói Új Lap”-ban elkövetett zsidó hitfelekezet elleni izgatás miatt, ügye, február 8-án Fáy József ékszerész ellen az „Ellenőr”-ben közzét nyílt-tér kerül tárgyalásra. — Befejezésül Szász Jenő, a sepsiszentgyörgyi „Független Székelység” c. lap szerkesztőjének ügyét veszik elő. Háromszékvármegye június 4-én bizalmat szavazott a kormánynak. Ez alkalmából Szász azt írta lapjában, hogy Sántha János egyik tvh. biz. tag nevére szavazathamisítási követelt el. A tárgyaláson Szentkeresztthy Béla báró főispán, Dr Király Aladár alispán, Gödri Ferenc sepsiszentgyörgyi és Dr Török Andor kézdivásárhelyi polgármesterek, a megyei tisztviselők, 25 tvh. biz. tag, összesen 40-en fognak résztvenni.

— **A farsangon utolsó fillérestélye** volt e hó 28-án a polgári önképző és segélyező egyletnek. Jövő kedden már nem lesz fillérestély. E helyett február 16-ára színelőadással egybekötött táncmulatságot terveznek. A mostani fillérestély igen jól sikerült. Reiner Juliska szépen szavalt. Rozsonai Viktortanár pedig Nagy Ferenc tanár hegedűkíséretével nagy tetszés mellett énekelt. Papp Lenke és László Tibor sikerrel adtak elő egy magánjelenetet. Rajk József pedig nagy hatással, Kónya Jancsi zenekarának kíséretével melodramát adott elő. Éjfélig tartó kedélyes táncmulatság következett, a melyen a szépszámú közönség igen jól mulatott.

— **Megszűnő postahivatal.** Valahányszor ilyesmiről adunk hírt, bizonyos fájdalmat érzünk. Faj a visszafejlődés, melyet egy-egy megszűnő postahivatal avagy postaügynökség jelent. Ezuttal arról van szó, hogy Udvarhelyvármegye Siménfalva községében a postahivatal e hó végével ideiglenesen megszűnik. A nevezett hivatal kézbesítő körébe tartozó Medesér és Székelyszentmiklós községek pedig ismét visszakerülnek a székelykereszturi postahivatal forgalmi körébe. Tehát szegényedünk, koldusedünk. Nem előre, hanem visszafejlődünk...

— **Mulatság.** A székelyudvarhelyi igazságügyi hivatalszolgák kosaras mulatsága Barkóczy Albert „Hungária” szállójának termében nagyon jól sikerült. Egész éjszaka kedélyesen és fesztellenül mulatott a jó kedvű társaság reggel hat óráig. A ropogós csárdásokata a bőgőzi cigányzenekar huzta. A mulatság ügyes rendezése: Kerestély István, Kerestély Lajos és Ferenc Lőrinc érdeme, akik mindent elkövettek, hogy a közönség jól érezze magát.

— **A Magyarországi Munkások Rokkantsági Nyugdíjegyletének** központi választmányának tegnapi ülésében tárgyalta az 1912-ik évről megállapított mérleget. E szerint az egylet törzsvagyona 1912-ben 1.629,103 koronával emelkedett s jelenleg az egylet teljes vagyona a tízmillió koronát fölülhaladta. A

mult évben 29168 új tag lépett az egyletbe a rendes fizető tagok száma százhatvan-nyolcezer. A fiókpénztárak száma ország-szerre 469. Az egylet közhasznú működését legjobban igazolja az, hogy eddig 1820 rokkant és elaggott munkásnak ad életfogytig 8'40-től 13'43 koronáig terjedő állandó heti segítséget, továbbá 484 árvának ad 14 éves korukig heti 1'40-től 2'18 koronáig terjedő állandó neveltetési járulékot. Az egylet 1903 március óta mostanig 2.417,155 korona segély összeget fizetett ki a rokkantak, árvák és özvegyek támogatására. A huszadik évi küldöttök közgyűlését április 27-ikére tűzték ki a régi országháza gyűléstermében. Az egylet évi 7000 korona állami támogatásban részesül. Az egylet vagyonából nyolc millió korona 4 és 4 és fél százalékos értékpapirokban, a készpénz 9 elsőrendő pénzintézetben van elhelyezve. Az egylet iránt érdeklődők fölvilágosítást kaphatnak Budapesten, a központi irodában, VIII., József-utca 23. szám alatt, az egylet saját házában, ugyszintén a székelyudvarhelyi 138-ik fiókpénztár elnökségénél.

— **A posta, mint könyvkiadóhivatal.** A posta- és távirdaigazgatóságok közleleből rendeletet adtak ki arról, hogy a tömegesen postára adandó küldemények (egy alkalommal rendszerint 26 darabnál több ajánlott levél vagy postacsomag) részére külön bekötött postai feladókönyvek adatnak ki és pedig kisebb és nagyobb alakban. Ez azért lesz, hogy a feladók küldeményeik adatainak a postai feladó-könyvbe már otthon történő bejegyzése által, a feladóvevények kiállításával járó időt megtakarítsák és a postán azért várniok ne kelljen. Ez eddig rendszerben van. A közönség érdekeit szolgálja és helyes. Azonban az, hogy a könyvek 70 és 50 fillérért a postahivataloknál szerezhetők be, ez már az adófizető érdekeltségek rovására történik s azért nem helyesíthető, sőt bele ütközik az ipartörvény rendelkezéseibe is. Tessék megállapítani az alkalmas mintarubrikákat; ez a postaigazgatóságok feladata. Azonban arra a terrénura kalandozni, ahol a törvény által biztosított magán-iparjognak van helye, betolakodni — nem szabad. Ez ellen határozottan tiltakozunk, mert legkevésbé sem lehet a posta feladata, hogy könyvkiadással és könyvkereskedelemmel iparszerűleg foglalkozzék. A postai feladókönyvek nem érték-cikkek. Azok — hivatalos pecséttel lezárt zsinórozással, oldal-számozással utólagosan ellátva — eddig bármelyik szakmabeli iparos által előállíthatók voltak.

— **Nincs „Előpataki ásványviz”** Székelyudvarhelyt. Pedig az ásványviz forgalmi részvénytársaság a gyógyvizre is reá tette kezét, hogy nagyobb forgalmat csináljon. Ugy látszik — nem annyira forgalmat, mint inkább pénzforgalmat akart elérni a tulmagas árakkal. Hiszen egy üveg viz 26 fillér Székelyudvarhelyt és így sem lehet kapni.

— **Tenyészállat- és gépkiallítás.** Az erdélyrészi tenyészállat-, termény- és gépkiallítás szeptember hónap elején tartja meg az erdélyi Gazdasági Egyesület a földmívelésügyi kormány támogatásával. Az előkészítő munkálatokat az egyesület már megindította és fölhitva a tenyésztőket, hogy a kiállításra felhajtandó állatokat idejében válasszák ki.

— **Nyugdíjasok és nyugdíjas özvegyek** részére szabályszerű, a kir. Adóhivatal által jóváhagyott minták szerint elkészített nyugtárlapok, kaphatók Betegh Pál könyvnyomtató intézetében Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz. alatt. E minták bármelyik adóhivatalnál használhatóak a nyugdíj-illetmények felvételéhez.

Tanulónak

2—4 középiskolai osztályt végzett fiút felvesz Betegh Pál könyvnyomtató-intézetébe Székelyudvarhelyt. A fiu havi fizetést kap.

Eternit pala a jelenkor legtekélyesebb tetőfedő anyaga.

Eternit pala működő rendkívül szilárd, ruganyos, csekély súlyu, fagymentes, tűzbiztos és vihartálló.

Eternit pala évek óta használatban van mint tetőfedő anyag mindenütt, még a legkedvezőtlenebb éghajlati viszonyok között is fényesen bevált, ott is hol más tetőfedőanyaggal semmi kép sem lehetett boldogulni.

Eternit pala könnyűségénél fogva kiválóan alkalmas szalma, bádóg kátránylemez tetők átfedésére, mert nem igényel erősebb tetőszerkezetet.

Eternit pala fedések javításmentesek.

Eternit pala jelen-tékeny szigetelésénél fogva nyáron hűvösebb más fedésnél s ezért gazdasági épületek fedésére is rendkívül alkalmas.

Eternit fedéseket vállal:

JAKOBOVITS ARTHUR fiókja

SZÉKELYUDVARHELY, Bethlen-utca 18. sz.

és szívesen szolgál tetősíkra-zok beküldése ellenében díjmentesen költségvetéssel.

Hirdetés az üzlet lelke! Hirdetés nélkül nincs forgalom! HIRDESEN tehát a „Székely-Udvarhely”-ben

Milliók

.. használják ..

Köhögés

rekedtség, harut és nyálkás-ság, görcs és hörharut ellen

KAISER-féle

mell-karamellakat

a „három fenyővel.”

6050 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány orvosok és magánzóktól a biztos eredményt igazolják.

Kiválóan kellemes ízű, bonbon! Csomagokban 20 és 40 f-ért, dobozban 60 f-ért. Kapható gyógyszerárakban és drogusárakban, valamint: **ZSEKELY JÁNOS** gyógyszerésznél Homoródszentmárton község.

Aspirin.

E világszerte ismert fájdalomcsillapító szert

igen gyakran silányabb készítményekkel helyettesítik. Hogy valódi készítményt kapjunk, csakis

Aspirin-Tablettát

vegyünk, az alábbi rajzban látható eredeti csomagolásban (1 üveges 20 félgrammos tabletta) ára K. 1.20.

Minden tabletta rajta van az Aspirin szó.

Aspirin

Aspirin

Paplanokat ramán mindenféle mintak szerint előnyös árakban, pontosan elkészít **Dané Annuska** Székelyudvarhelyt, Temető-utca 4. sz.

Eladó vagy kiadó belsőség. Székelyudvarhelyt, Solymossy-utca 27 sz. a. 212 négyszögöl területű belsőség, melyen most épült 2 szoba, konyha, 2 kamra, üveges veranda, sütőház, fatartó, sertésöl és igen szép kert van, örök áron eladó vagy többévre azonnal bérbe vehető **Lukács Ferenc** tulajdonostól. — Bővebb felvilágosítást nyújt szíveségből a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatala Kossuth-utca 31. sz.

Földbirtokot, házat, erdőt vesz, elad és saját költségén párcelláz

Kovács Elek ingatlan forgalmi irodája **Marosvásárhelyt,** Apaffy Mihály utca 2. szám.

Ugyanott több kisebb-nagyobb birtok eladó.

Azonnal kiadó egy 75 holdas, egy 300 holdas, egy 400 holdas birtok mezőgazdasági szeszgyárral, egy 700 és 1600 holdas földbirtok.

Pénzt, bármely összegben, betáblázásra legelőnyösebben elhelyez, kölcsönügyleteket, biztosításokat gyorsan lebonyolít.

Tejes báránymáj

február 1-től 5 kilós mennyiségben 11 koronaért állandóan a legfrissebb minőségű kapható **Kassay Dénes** szücsmesternél Székelyudvarhelyt, a Szűcsipartársulat báránymáj árúszító csarnokában vagy Bethlen-utca 27 sz. alatti lakásán.

Templom és torony javítás. A homoródszentpáli unitárius egyházközség elöljárósága 1913. február hó 9-én d. u. 2 órára árlejtést hirdet a templom és torony kijavíttatási és meszeltetési munkáinak elfogadására, melyre a vállalkozni akarók figyelmét felhívja. A költségtervezet összege 1493 korona 60 fillér. A munkálatra vonatkozó tervezet a lelkész hivatalban megtekinthető. Az egyh. község elöljárósága.

Udvarhelyvármegye Nemes Csáládjai. Szerkesztette: Pálmay József. Ara füzve 16 K. Mig a készlet tart kapható; Betegh Pál könyvkiadónál Székelyudvarhelyt. E díszesen kiállított, az egyes családok címereivel illusztrált mű, igen becses család-töréneti adatokat tartalmaz.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható

== ÉRTESÍTÉS. ==

Üzlet átalakítás miatt.

a raktáraimban levő összes férfi és női divatárucikk, készruhák, cipők, fehérneműek, kalapok, terítők, függönyök stb. árait tetemesen leszállítottam így ritka alkalom bevásárláshoz módot nyújtok a mélyen tisztelt vevőközönségnek. Ezen alkalmat most tessék felhasználni.

Tisztelettel:

Szenkovits János Utóda.

Csekély 2 koronáért egész éven át olvashatja a Székely-Udvarhely 1848-as függetlenségi politikai ujságot — társaságban. Kérjen azonnal mutatvány-számot és fizessen elő a vérbeli székely lapra. Nyílt, őszinte, bátor és hasznos.

Meghívók

— névjegyek, eljegyzési és esküvői jelentések, valamint bármiféle nyomtatványok gyorsan, előnyösen beszerezhetők Betegh Pál könyvnyomtató- és könyvkötő-intézetéből Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz.

ség: kérlelhetlen ostromozója bármely visszaélésnek; a székelység ügyeit szívből fakadó szeretettel védelmezi. Minden igaz székelylenekerkölesi és ön magára iránti kötelessége volna tehát hathatósan támogatni az ő alapját: a „Székely-Udvarhely”-t.